

Complexnummer: 517066

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Schoolcomplex met conciërgewoning.

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

517067, 517068

Woonplaats

Bergen op Zoom

Gemeente

Bergen op Zoom

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Bolwerk-Zuid 168, 4611 DX te Bergen op Zoom

Complexomschrijving

Inleiding.

Het complex bestaat uit het DR. MOLLERLYCEUM op nummer 168 (1) en de bijbehorende voormalige CONCIERGEWONING (2) op nummer 170. Beide panden zijn naar ontwerp van J. Wielders en Q.J. Horsten gebouwd in 1926 in Expressionistische stijl. Sinds 1982 is de woning in gebruik bij de administratie, rond die periode is er achter het gave schoolgebouw een zeer grote uitbreiding aangebouwd, die het oorspronkelijke gebouw intact heeft gelaten.

Waardering.

De panden zijn van algemeen belang. Ze hebben cultuurhistorische waarde als voorbeelden van een sociaal-economische en culturele ontwikkeling. Ze zijn van architectuurhistorisch belang vanwege de verzorgde stijl en detaillering, als voorbeeld van een regionale variant van de Amsterdamse School en als voorbeeld van het oeuvre van de architecten Wielders en Horsten. De gebouwen zijn van belang vanwege de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Het lyceum en in mindere mate de woning zijn belangrijk wegens de gaafheid van in- en exterieur en in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de stedelijke omgeving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 16 oktober 2024

Monumentnummer*: 517067

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82735/63

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Bergen op Zoom	Op hoek Bagijnhofstr.

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	H			3796

*Omschrijving***

Inleiding.

Het DR. MOLLERLYCEUM werd in 1926 gebouwd in Expressionistische stijl naar ontwerp van de architecten J. Wielders en Q. J. Horsten. Het pand markeert de hoek van Bolwerk Zuid met Bagijnhofstraat en Legrandstraat. De school werd gebouwd op een geaccidenteerd terrein, hetgeen inwendig zichtbaar is aan niveauverschillen die overbrugd worden door trapjes. Rond 1980 werd het pand sterk uitgebreid aan de achterzijde.

Omschrijving.

Het één- tot drielaagse pand heeft een L-vormige plattegrond met een levendige afwisseling van bouwvolumes. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen, het merendeel der ramen heeft een houten sieromlijsting. De daken zijn plat, afgezet met rode windveerpannen. De hoogste bouwmassa aan de Bolwerk-zijde heeft zeer steile dakschilden met rode verbeterde Hollandse dakpannen. Dit hoofdgebouw is tweezijdig symmetrisch uitgevoerd. Het middendeel met entree springt vooruit. Bij het hoofdgebouw valt de nadruk op de brede middenpartij, waarin de geverniste vleugeldeuren met gedecoreerde schopplaten zijn geplaatst. De deuren zijn voorzien van glas-in-lood-ruitjes, hiernaast zijramen met kleine roedenverdeling. Boven dit geheel een latei met in metalen belettering de naam: Dr. Moller Lyceum. Een hoge rechthoekige massa rijst hier smaller uit op, het rijzende karakter wordt nog extra benadrukt door een verticaal trapraam. Aan weerskanten van de entree bevindt zich een begane grondverdieping met kleine zesruitsroedenraampjes. De verdieping erboven bezit bandvensters met kleine roedenverdeling en houten omlijsting, doorlopend naar de risaliet. De hoeken van het muurwerk zijn afgerond en deels hoger opgetrokken, afgezet met windveerpannen. Op de tweede etage, feitelijke de ruimte onder het dak, bevinden zich aan weerskanten in het dakvlak twee smallere reeksen vensters met achtruits verdeling. De zijgevels van dit hoge deel tonen, dat de dakschilden aan de achterzijde lager doorlopen. In het midden van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zolderetage bevinden zich drie gebonden negenruits vensters, daaronder links bij de afgeronde hoek, een laddervensters.

De linker zijgevel is door een eenlaagse gang onder plat dak verbonden aan de voormalige conciërgewoning. De bouwmassa wordt rechts afgesloten door een eenlaags rechthoekig bouwdeel, de bibliotheek, met hoog ingezette bandvensters met houten omlijsting, die de hoek omgaan. Hierop volgt een tweelaags bouwdeel van zes vensterassen. Na een hoge plint met siermetselwerk volgen reeksen met vierentwintgruits ramen, op de etage erboven liggende drieruitsraampjes. In de hierna volgende eenlaagse bouwmassa bevinden zich twee ramen met kleine roedenindeling en de westelijke ingang, die oorspronkelijk gedecoreerd was als de hoofdentree.

De hoofdentree geeft toegang tot een tochtportaal, waarna een monumentale hal volgt met aan beide zijden bordestrappen. Op de grond liggen rode tegels met een sierrand in zwart en beige. De hoge geglazuurd betegelde lambrizing is okergeel gevlamd. Waar de hal aan beide zijden voortgaat als middengang in de lengte van het pand, staan gestileerde natuurstenen hoekbeelden, St. Gertrudis en een Heilig Hartbeeld. De beelden werden in 1928 geleverd door P. van Os uit Tilburg. Erboven bijbehorende verlichtingsarmaturen in Art Décostijl. Bij beide beelden gevelstenen uit 1927. De paneeldeuren die toegang geven tot de klaslokalen hebben Art Décomotieven. Wanneer men de hal doorloopt wordt, met aan het eind hoekramen en spoelbakken, en een trap afgedaald, nog een gevelsteen ter ere van de Irenebrigade die in 1944-1945 de school bewoond en hersteld heeft. De trappen zijn van graniet, de balustrade van sierijzerwerk. Ook op de verdieping zijn de gangen voorzien van de oorspronkelijke betegeling. De c.v. radiatoren zijn geplaatst in voor dit doel uitgespaarde nissen. De zolder heeft links en rechts van de traphal in boogvorm uitgevoerde grenenhouten kapsanten in de tekenzalen. Meer zuidwaarts in het gebouw dient men diverse trapjes af te dalen.

Het schoolterrein wordt aan de zijde van het Bolwerk en van de Legrandstraat afgesloten door een uit de bouwtijd daterende lage bakstenen muur waarin Expressionistisch smeedijzerwerk is opgenomen.

Waardering.

De school is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een sociaal-economische en culturele ontwikkeling. Het heeft architectuurhistorisch belang vanwege de stijl en detaillering en als regionale variant van de Amsterdamse School. Het is tevens van belang als voorbeeld van het oeuvre van de architecten Wielders en Horsten. Het gebouw is van belang vanwege de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. Het lyceum is belangrijk wegens de gaafheid van in- en exterieur en in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 517068

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	15 april 2002
Kadaster deel/nr	82735/9

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Bergen op Zoom	Bergen op Zoom	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Bergen op Zoom	hoek Legrandstraat

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Bergen op Zoom	H			3796

*Omschrijving***

Inleiding.

De voormalige CONCIERGEWONING werd gebouwd in 1926 op het terrein van het Dr. Mollerlyceum. Het pand is een ontwerp van J. Wielders en Q.J. Horsten en heeft Expressionistische elementen. In 1982 is het pand intern verbouwd en voor administratieve doeleinden in gebruik genomen.

Omschrijving.

Het een tot tweelaagse onderkelderde gebouw heeft een rechthoekige plattegrond en is verbonden aan het lyceum. De gevels zijn opgetrokken uit machinale baksteen, het asymmetrische zadeldak heeft rode verbeterde Hollandse dakpannen. De ingang van het pand bevindt zich aan de zijde van de Legrandstraat. Het dak loopt hier door tot vlak boven het zesruitsstolpraam links en het portiek ter rechterzijde. De paneeldeur is voorzien van een zijraam, hoog in de muur is er een klein toiletraam. Het portiek wordt aan de rechterzijde afgeschermd door een laag bakstenen muurtje en een houten paal onder de goot. In het dakvlak is een brede dakkapel onder plat dak aangebracht, met gekoppelde zesruitsramen. De houten lijstgoot loopt deels door in de zijgevel aan de Bolwerkzijde, een klein hoog geplaatst raam en een zestienruits venster omvattend. Hoog in de topgevel is een vierruits zolderraam geplaatst. Het rechter gedeelte van deze gevel is tweelaags met plat dak en springt iets naar voren. Onder de brede houten lijstgoot bevindt zich een zestienruits raam. De zijde van dit bouwdeel is blind, hier achter bevindt zich een vereenvoudigd venster. Het woonhuis is aan de smalle tweelaagse uitbouw verbonden door een hoge eenlaagse gang onder plat dak. De voormalige woonkamer aan de zijde van de achtergevel wordt ontsloten door openslaande deuren.

Waardering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De vroegere woning is van algemeen belang. Het pand heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische en geestelijke ontwikkeling. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de plaats in het oeuvre van de architecten Wielders en Horsten. Het is van belang vanwege de gaafheid van het exterieur. Tevens is het pand belangrijk vanwege de visuele en structurele gaafheid van de stedelijke omgeving.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Conciërgewoning